

Oktober (openings)nieuws

Beste leensters en andere belangstellenden,

Of het naar aanleiding van bijna 25 jaar val van de Berlijnse muur is of wat anders, er is veel gaande in het Duitsland en het Duitstalige. Ook leeft de vraag, bestaat de tegenstelling Wessi's en Ossi's nog? Angela Merkel betoogde vijf jaar geleden dat dat bij jongeren niet het geval meer was. Maar diezelfde jongeren voelen zelf nog dagelijks het verschil, zo valt te lezen in een aantal mini-essays in het die Zeit-magazine. Mij zijn rond de Duitse literatuur en geschiedenis een tweetal activiteiten en een nieuw boek opgevallen, en ik wil ze graag onder de aandacht brengen, over een Oost-Duitse, een West-Duitse en een Oostenrijkse:

- N.a.v. de herdenking van de val van de Berlijnse muur, 25 jaar geleden, organiseert het Goethe Instituut samen met het SLAA een avond over het leven en werk van **Christa Wolf** (1929-2011), een van de beroemdste schrijfster uit de toenmalige DDR. Omdat ze kritisch stond tegenover de Muur en over andere lastige onderwerpen schreef leidde haar werk in Oost-Duitsland tot de nodige controverses en geschaduwd worden door de Stasi. In het westen werd ze juist opgemerkt als een ongewoon individualistisch schrijfster. Kort na de val van de muur wordt bekend dat Christa Wolf zelf korte tijd als burgerinformante heeft gewerkt. Ze heeft er in 2010 een zelfonderzoekend boek over geschreven, *Stad der Engelen*, of het *Overcoat* of dr Freud. Tijdens de avond in de Tolhuistuin in Amsterdam komt Nelleke Noordervliet spreken over het literaire belang van Christa Wolf's werk en zal kleindochter Jana Simon geïnterviewd worden. Zij publiceerde in 2013 een boek met gesprekken met haar grootouders Wolf; gesprekken die beginnen in 1998 en vooral gaan over het verleden van het schrijverskoppel en hun verwerking ervan.

Meer info: <http://www.tolhuistuin.nl/agenda/slaa-presenteert-de-wereld-van-christa-wolf>

- Op 15 oktober speelt het RO-theater in de Stadsschouwburg Utrecht **Vuurvrouwen**. Uit de folder: in de jaren 70 verzette de jonge vrouw Ulrike Meinhof zich tegen de zwijgcultuur van het naoorlogse Duitsland. Het begon als een gewelddoos verzet, werd door de politie met geweld beantwoord en eindigde in gewapend verzet. Ze vocht met de Rote Armee Fraktion (RAF) voor haar idealen, en werd gezien als een gevaarlijk terroriste en tot levenslang veroordeeld. In *Vuurvrouwen* wordt Ulrike gevolgd in de laatste uren van haar leven, alleen in haar cel. Ze denkt na, is afwisselend vertwijfeld of strijdlustig. Ze heeft gehandeld, gekozen en gewaagd, maar in haar cel zit ze alleen. Ze heeft niemand en haar kinderen groeien op als vreemden. Alleen en eenzaam spiegelt ze zich in hallucinaties aan de strijdbare Jeanne D'Arc, een vrouw die net als zij tot heldin werd gebombardeerd en daarna haar idealen met de dood moest bekopen.' Fania Sorel die Ulrike Meinhof speelt, wordt geprezen als een actrice die de vele woede en wanhoop prachtig en gelaagd verwoordt.

Meer info en een reportage over de voorstelling met interview met Fania Sorel vind je via:

http://www.stadsschouwburg-utrecht.nl/voorstellingen/8425/ro_theater/vuurvrouwen/

- **Rijngoud** is de nieuw vertaalde roman uit 2013 van *Elfriede Jelinek*. De van oorsprong Duitse titel is *Rein GOLD*, een verwijzing naar het reine goud/geld en ook naar Rheingold, de eerste opera uit Wagner's Ring des Nibelungen. Elfriede Jelinek gebruikt het gesprek tussen Wodan en zijn (hier marxistische) dochter Brünhilde uit *Die Walküre*, de 2e opera uit de Ring, als ingang om het omgaan met goud en geld in de huidige maatschappij fel te bekritisieren. Graaicultuur, bankencrisis, kapitalisme/marxisme, hebzucht en inhaligheid, alles komt voorbij. Dit voorjaar werd rein GOLD als muziektheaterstuk uitgevoerd door de Staatsopera van Berlijn.

Het **Nederlands filmfestival** is zoals elk jaar eind september/begin oktober in Utrecht neergestreken. Een aantal films (alfabetisch) uitgelicht:

- **Ana Ana**, een poëtische documentaire: In de nasleep van de Arabische lente richten vier Arabische vrouwen zich tot de camera. Het optimisme van de revolutie raakt steeds verder verloren. *Ana Ana*, Arabisch voor 'Ik ben mezelf' laat de moed en creativiteit van de vrouwen zien op zoek naar hun eigen identiteit. Hoe vinden zij een balans tussen hun innerlijke wereld en de luidruchtige, vaak bedreigende buitenwereld?

- **Brozer** is het vervolg op Mijke de Jong's *Broos* over 5 zussen en een dramatisch verlopen familiebijeenkomst. Vijftien jaar later blijkt een van hen kanker te hebben en ongeneeslijk ziek te zijn. Het leven krijgt daardoor een heel andere betekenis. Regelmatig brengen de zussen de zondagen met elkaar door en zoeken ze elkaar op totdat de dood hen scheidt; snoeihard, met humor, boos, angstig en met liefde. Voor en achter de camera blijken de verschillende werkelijkheden in elkaar over te lopen. Een intense film.

- **Dorsvloer vol confetti** is gebaseerd op de gelijknamige roman van *Franca Treur*. De Zeeuwse Katalijne groeit eind jaren tachtig op tussen zes broers in een streng gelovig gezin. Nauwelijks betrokken bij het boerenwerk voelt het intelligente meisje zich een buitenbeentje. Ze vlucht in de fantasie en realiseert zich dat ze weg moet uit de gelovige omgeving om te kunnen ontdekken wat ze zelf wil doen. ✘

- '**Kenau**', in het voorjaar uitgekomen, is ook in Utrecht te zien. De film gaat over *Kenau Simonsdochter Hasselaer*, strijdster in de 80-jarige oorlog in de strijd om Haarlem. Als haar jongste dochter Gertruide betrokken raakt bij het verzet en in Spaanse handen valt, kan ze niet langer afzijdig blijven en besluit ze met een vrouwenleger de wapens op te pakken tegen de Spanjaarden.

- **Nude Area**: Een hypnotiserend en vervreemdend drama over vrouwelijke verleiding. Een meisje uit het sjeke Amsterdam-Zuid raakt geobsedeerd door een prachtig Arabisch meisje uit het arme gedeelte van Amsterdam-Oost. Ze ontmoeten elkaar vooral in een sauna voor vrouwen, een plek waar naaktheid staat voor gelijkheid. Ze spelen een spel van liefde, verleiding en aantrekking. Alle communicatie is non-verbaal.

Meer info: <http://www.filmfestival.nl>

En een verrassende culturele zondag op 12 oktober In Utrecht, als tegenhanger voor alle vrouwenaandacht in deze nieuwsbrieven. *In de ban van de man* is het thema, met een uitgebreid cultureel programma rond het mysterie van de man, heldenverhalen en het mannelijke lustobject; over mannenhumor, mannengedrag, mannenpraat en mannavrienschap.

Meer info: <http://www.culturelezondagen.nl/zondag/2014/in-de-ban-van-de-man>

Onlangs uitgebrachte titels

✘- In juli uitgebracht, nog weinig bekend en toch erg goed ontvangen, is de roman **De verzamelde werken van A.J. Fikry, boekhandelaar** van *Gabrielle Zevin*. Het wordt omschreven als een 'onvergetelijke liefdesverklaring aan boeken', 'een innemende roman over een boekhandel op een fictief eiland voor de Amerikaanse kust waar de eigenaar de essentie van literatuur ontdekt'. Na de dood van zijn vrouw raakt de bewuste boekhandelaar in een depressie en aan de whisky, hij is de zin van z'n leven kwijt geraakt. Een aantal voorvallen en mensen zorgen voor een ommekeer. En daar tussendoor bespreekt de boekhandelaar boeken en verhalen van z'n favoriete schrijvers/sters. Recensenten hebben er eveneens een liefdesverklaring over geschreven.

- Hetzelfde geldt min of meer voor de in juni uitgebrachte bijzondere roman van de Joods-Amerikaanse **Helene Wecker De golem en de Djinn**, voor sommigen zonder meer het favoriete boek van het jaar en een genot om te lezen. Het is 1899, ✘ de vooravond van de 20e eeuw en de stad New York is nog nooit zo fascinerend geweest. Chava is een golem, een door haar meester uit klei gemaakte vrouw. Ahmad is een djinn, een wezen van vuur, geboren in de Syrische woestijn. De golem en de djinn vertelt het verhaal van twee bovennatuurlijke wezens die afzonderlijk van elkaar in 1899 in New York aankomen. Ze worstelen met het vinden van hun weg in een nieuwe vreemde omfcgving, maar een gedeeld lot brengt hen samen. Het betoverende verhaal verweeft historische fictie met magische fabels uit de Joodse en Arabische traditie.

✘- **De bijen** is de eerste roman van de Engelse/Indiase *Laline Paull*. Gezien de aandacht voor bijensterfte en het belang van de bij voor ons voedsel en voor het bijenwaardig imkeren valt de titel van deze roman gelijk op. Het blijkt een opmerkelijk en knap bedacht boek te zijn dat allerlei vragen oproept. Flora 717 is geboren in de laagste klasse van de hiërarchische bijengemeenschap. Ze is schoonmaakster en onaanraakbaar. Haar taak is het opruimen van de dode lichamen uit de bijenkast, en daarnaast het aanbidden van de geliefde koningin. Maar Flora schendt de bijen-wet en stelt de vruchtbaarheid van de koningin aan de kaak. Dat brengt chaos in de bijen-orde. Ze heeft een dieper verlangen in zich dan de haar toebedachte rol en brengt haar in conflict met haar hart en geweten.

- Eerder dit jaar won *Esther Gerritsen* de Kellendonkprijs voor haar onafhankelijke en originele kijk op maatschappelijke thema's. Deze week kwam haar nieuwe roman uit, **Roxy**, over een jonge vrouw wier rijke oudere man zojuist ✘ verongelukt. Hij blijkt te zijn aangereden op de vluchtstrook en is daar naakt aangetroffen met een vriendin. Roxy's wereld stort in, maar ze houdt zich sterk en ontsnapt met oppas en assistente naar Frankrijk. Daar blijkt dat ze toch ontregeld is. Onder haar beschaafde buitenkant gaan allerlei gefrustreerde emoties en impulsen schuil. Esther Gerritsen laat Roxy's wereld van instabiliteit en waanzin zien, waarin ze moeizaam zoekt naar wat ze precies wil en naar de betekenis van wat er in en om haar heen gebeurt.

✘- *Albertine Soepboer* is schrijfster van proza, toneel en poëzie, die zowel in het Nederlands als in het Fries publiceert. **Bezonen** is haar 11e bundel met zestig vijfregelige verzen waarin het beeld van een dorp aan zee voorbij komt. Het

wordt omschreven als elementaire poëzie over de wereld van regen, stilte, wind, zout, bomen en de mensen die zich daarin bewegen, de wereld van het Friese wad, waar Albertine Soepboer vlakbij woont. Haar poëzie laat zich beter inademen dan lezen, schreef een recensent, haar taalgebruik is pure lyriek.

- Voor wie van thrillers houdt: **De onderkant van sneeuw** is het verrassend goede debuut van *Ilse Ruijters*, zo wordt al geschreven. Het verhaal draait om de vraag 'hoe ga je verder met je leven als je een meisje van drie hebt dood gereden? Daar doorheen spelen achtervolgingen vanuit het verleden en een anonieme bedreiging, die in hoofdpersoon Irene een beklemmende strijd opleveren.

Activiteiten in Utrecht en omgeving:

- Op 30 september presenteert journaliste *Femke van Zeijl* haar eerste roman **Koning van de Baracca's** bij Savannah Bay. Eerder schreef zij twee non-fictie boeken waarvan *Een nacht in de vijzel* gaat over vrouwen in Afrika, een continent waar zij vooral ten zuiden van de Sahara doorheen gereisd heeft om reportages te maken. Haar roman speelt zich af in Mozambique en is een verhaal met als kern interculturele relaties, waar actuele thema's in verweven zijn. Meer info: <http://savannahbay.nl/index.php?pageid=7>

- Op 6,7 en 8 oktober speelt *Laura van Dolron* in theater Kikker (Utrecht) haar nieuwe voorstelling **Liefhebben**. Uit een gesprek met haar in het filosofie magazine: "Mijn voorstelling is een suggestie om ons te bekwamen in liefhebben, omdat dat het enige is wat er werkelijk toe doet." Laura van Dolron heeft voor haar nieuwe voorstelling momenten van liefde verzameld. Ze zocht niet alleen in haar eigen hoofd en hart, maar ook in haar omgeving en in de wereldgeschiedenis. Ook de Franse filosoof Jean Paul Sartre (partner van Simone de Beauvoir) komt aan bod. "Sartre is iemand die steeds opduikt in mijn werk. Hij is de strenge vader die ik niet had en de sombere vriend die je toch uitnodigt op je feestje." Net als in de andere voorbeelden gaat het bij Sartre niet om een clichématige, romantische liefde, maar om een meer universele vorm ervan: "Door de mooie afscheidsbrief die hij schreef aan de filosoof Albert Camus, die geen vrienden meer met hem wilde zijn, bewees hij dat hij weet wat liefde is. Met die brief heeft hij hun vriendschap eerder bevestigd dan beëindigd. Afscheid nemen van een vriend met zoveel liefde dat hij voorgoed een vriend blijft...dat is liefde." Meer info: <http://lauravandolron.com/voorstellingen/liefhebben>

- De in de vorige nieuwsbrief genoemde film **Sepideh: reaching for the stars**, draait deze en/of komende weken in Deventer, Hilversum, Alkmaar, Schagen, Schiedam, Zaandam en Den Helder.

Bibliotheek-nieuws

- Voor iedereen die van gedichten houdt, organiseert de *poëziegroep* samen met **Waterdicht** een speciale rondvaart door de grachten op zondag 26 oktober om 10 uur. "Waterdicht" is een Utrechtse boottocht voor iedereen die de stad eens door een dichterlijke bril wil bekijken. Op de boot worden gedichten voorgedragen die een relatie hebben met de plekken waar langs gevaren wordt. En voor deze speciale gelegenheid zijn dat gedichten geschreven door vrouwelijke poëten. Er zijn verse broodjes, en koffie en thee aan boord, zodat je gelijk kunt brunchen. Wij denken zelf dat het erg leuk wordt! Meer informatie: <http://vrouwenbibliotheek.nl/2014/08/30/waterdicht/> en <http://www.waterdichtvaren.nl/>

- De avond rondom het onderwerp **De overgang** komt er. Ivm herstelwerkzaamheden op de Gansstraat hebben de datum verzet naar 13 november 's avonds. In de volgende nieuwsbrief volgt meer informatie. Alvast ter inleiding: De overgang is een periode van sterke transformatie. Veel vrouwen ervaren het als een aardverschuiving waar ze niet op bedacht waren. Ze komen met verschijnselen in aanraking als ze nog nauwelijks over de overgang hebben nagedacht, een aantal jaar voordat hun menstruatie daadwerkelijk stopt. Tijdens de avond zal over allerlei aspecten informatie gegeven worden (m.n. door Antje Dijkstra) en er is expliciet ruimte voor uitwisseling. Uitgangspunt is jezelf beter leren begrijpen, zodat je overweg kunt met wat je tegenkomt.

Nieuwe boeken in de bibliotheek

Amerikanah van Chimamanda Ngozi Adichie, *De vlamme wereld* van Siri Hustvedt, *Gebed voor de vermisten* van Jennifer Clement, *Het dodenspoor* van Sara Blædel, *Privédomein* van Ingrid Hoogervorst, *Een Russische geschiedenis* van Ljoedmila Oelitskaja

Nieuwe recensie van deze maand als link bijgevoegd:

'Enkele ogenblikken' door Herbjørg Wassmo

'Roundhay, tuinscène' door Marente de Moor

'Het dodenspoor' door Sara Blaedel

De leenbijdrage voor 2014 is opnieuw vastgesteld op € 25,-. Je kunt hiervoor onbeperkt boeken lenen en/of vriendin/vriend van de bibliotheek zijn. Iedereen die boeken leent en/of wil gaan lenen wordt vriendelijk verzocht dit bedrag over te maken op banknummer NL71 INGB 0009 2669 95 ten name van Stichting Es Scent o.v.v. naam en 'leenbijdrage 2014'. Eenmalig een boek lenen kan ook. De bijdrage hiervoor is € 1,- per boek.

Op [www.vrouwenbibliotheek.nl](http://vrouwenbibliotheek.nl) is meer informatie over de bibliotheek te vinden, de nieuwsbrief is ook te lezen via <http://vrouwenbibliotheek.nl/2014/07/28/augustus-openingsnieuws-2/>

Naast de aangekondigde openingstijden blijft het altijd mogelijk om op afspraak een bezoek te brengen aan de bibliotheek. U bent van harte welkom.

Marjolein Datema

Utrecht, 28 september 2014

Maart (openings)nieuws

Beste leensters en andere belangstellenden,

Maart is elk jaar een drukke literaire vrouwenmaand met de *internationale vrouwendag* op 8 maart, de boekenweek met het thema *reizen* van 8 t/m 16 maart, en de jaarlijkse vrijwilligersdag op 22 maart.

Ondertussen ergens anders is het motto van boekenweek 2014 én van de titel van de boekenweekbundel die een aantal bibliotheken cadeau geven aan (een deel van) hun leden. In de bundel nemen bekende Nederlandse reizigers lezers mee op reis naar hun meest dierbare reisherinnering. Ze beschrijven de reiservaring die hen het diepst ontroerde, het meest aan het lachen maakte of soms hun kijk op het leven veranderde. Bijdragende reizigers zijn o.a. *Floortje Dessing*, *Petra Stienen* en *Laura Verster*. Reizen is een geliefd onderwerp bij schrijvers. Al vanaf Homerus nemen ze je mee en trekken ze lezers daarmee een andere wereld in. Een goed reisboek inspireert tot reizen in het echt of in de voorstelling, om op die manier de horizon te verkennen, die van je buitenwereld èn die van je binnenwereld.

Vrouwen die regelmatig schrijven over hun reizen, zoals *Lieve Joris*, *Carolijn Visser*, *Rosita Steenbeek* en *Bettine Vriesekoop* zijn op verschillende plaatsen in ons land uitgenodigd om een lezing te geven. Utrecht en omstreken wordt helaas niet door hen of door andere vrouwen bezocht, die zijn dus 'ondertussen ergens anders'. Op

<http://www.boekenweek.nl/activiteiten/act-overzicht.html> vind je een lijst met georganiseerde activiteiten door het hele land. Op <http://www.boekenweek.nl/> is alle informatie te vinden over de boekenweek, het geschenk en het essay, de schrijfwedstrijd en het Boekenbal voor Lezers op 14 en 15 maart in Leeuwarden, een weekend vol literaire activiteiten met schrijvers, dichters, muzikanten!

Wel komt schrijfster *Marion Bloem* tijdens de boekenweek naar boekhandel Savannah Bay in Utrecht, op woensdagavond 12 maart. Als dochter van Indisch-Nederlandse ouders reisde *Marion Bloem*, samen met haar partner, arts en schrijver Ivan Wolffers, vele malen naar Indonesië, m.n. Bali en Java. Vorige week is het gloednieuwe boek **Het Java van Bloem** uitgekomen. Marion schreef en illustreerde, Ivan maakte vele kleurrijke foto's. Als geheel bevat het veel oorspronkelijke verhalen en daarnaast praktische adviezen als je de cultuur van dit belangrijke Indonesische eiland wil leren kennen. Tijdens de avond zullen ze samen uitgebreid vertellen over hun reizen, hun werk en de speciale aantrekkingskracht van Java en Bali. Meer info, ook over andere recente boeken van Marion Bloem:

http://savannahbay.nl/index.php?agenda_id=202&pageid=7

Ja, maar wat als alles lukt?

Omdenken is het thema van de *Internationale Vrouwendag* 2014 op zaterdag 8 maart. Verschillende organisaties beschrijven het als volgt: " Wij..die steeds opnieuw pogen vrouwen te bemoedigen en aan te sporen om onder alle omstandigheden het leven dusdanig vorm te geven dat dit leidt tot een beter, zelfstandiger en onafhankelijker bestaan willen graag op de huidige situatie inspringen met het thema Omdenken ... Omdenken houdt in: niet denken in termen van "ja, maar..!", maar juist in "Ja, en..?" Wie op een 'Ja, en ?'-manier in het leven staat, denkt in kansen en mogelijkheden. Het draait om de vraag hoe je van een probleem een mogelijkheid kunt maken.....Er liggen altijd verborgen kansen, als je bereid bent verder te

kijken, oude vertrouwde paden te verlaten en het lef hebben nieuwe uitdagingen aan te gaan."

Sinds 2012 is er dankzij een particulier initiatief weer een website met allerlei informatie over internationale vrouwendag, o.a. een uitgebreid historisch verloop sinds de staking van de textielarbeidsters in New York op 8 maart 1908, zie <http://www.internationale-vrouwendag.nl/iv.html>. Je kunt er ook alle aangemelde activiteiten vinden. In Utrecht organiseert Torioso een avond in de Blauwe Zaal vanuit een ander thema, Tradities en herinneringen. Vrouwen zijn vaak degenen die de tradities en herinneringen doorgeven. In elke cultuur verloopt dat op een andere manier. Gastvrouw Stacey Esajas zal met heel verschillende gasten praten over geboorte, huwelijk en overlijden.

Niet aangemeld, maar wel leuk en interessant is een lezing van Els Kloek over haar inmiddels bekende en zeer gewaardeerde *1001 vrouwen uit de Nederlandse geschiedenis*. De lezing wordt georganiseerd door de VVAO zaterdagmiddag in hotel Karel V. Meer info: <http://www.vvao.nl/htmlafdeling/index.php?paginaID=5240#.Uwx-qCjel9Z>

In de bibliotheek combineren we, inmiddels bijna traditiegetrouw, de vrouwendag en de boekenweek met de vrijwilligersdag **NL doet** op zaterdag 22 maart. Van 10.30u tot 15u gaan we, naast de jaarlijkse boeken-voorjaars-schoonmaak, aan de slag met het uitnodigender maken van de ruimte, m.n. buiten. Aansluitend, vanaf 15u, verwelkomen we je/u op de thee/koffie/borrel. Iedereen is van harte welkom, of je nu als vrijwilliger bijdraagt aan de activiteiten van de vrouwenbibliotheek en het leuk vindt om kennis te maken met andere vrijwillig(st)ers of onderling wilt uitwisselen, of als je als belangstellende eens wilt komen rondkijken, boeken lenen, of misschien zelfs mee wilt doen met de binnen- of buitenklus.

Onlangs uitgebrachte titels:

Afgelopen maand ben ik te veel vermeldenswaardige nieuwe titels tegen gekomen om ze allemaal net zo uitgebreid te bespreken als anders. Daarom dit keer een kortere versie.

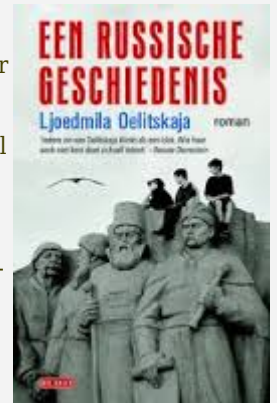
- **Misdadige vrouwen** van Leidse geschiedenishoogleraar *Manon van der Heijden*, met als ondertitel *Criminaliteit en Rechtspraak in Holland in de periode 1600-1800* is een goed verteld historisch overzicht over de misdaden die door vrouwen zijn gepleegd en hoe ze hiervoor zijn berecht. Tegenwoordig zijn vrouwen verantwoordelijk voor 10% van de criminaliteit in Nederland, maar in de vroeg moderne tijd was dat soms meer dan de helft. Hoe kwam dat?

- **Limbo** (naar Dante) van de Italiaanse *Melania Mazzucco* houdt haar land vaker een ongemakkelijke spiegel voor, zo ook hier. Het is het verhaal van Manuela, een vrouwelijke soldaat die wordt uitgezonden naar Afghanistan en daar ernstig gewond raakt bij een bomaanslag. Terug in Italië is ze maandenlang bezig met revalideren en met het verwerken van haar trauma. Heel realistisch en meeslepend beschreven.

- **Een Russische geschiedenis** van de Moskouse *Ljoedmila Oelitskaja*. het wordt al beschreven als een magnum opus, m.n. door de zeer intelligente aanpak van het onderwerp en haar geraffineerde stijl. Hoe vergaat het drie goede vrienden, die altijd al

als buitenbeentje door het leven gaan, wanneer de bullebakken uit hun schooltijd geen bedreiging meer vormen, maar er nog altijd de nietsontziende ogen van de overheid zijn?

- Onlangs pas vertaald, maar al geschreven in 1975 door *Anna Louw*, een grande dame van de Zuid-Afrikaanse literatuur. Deze klassieker, **Kroniek van Perdepoort**, vertelt over de dag van de rampzalig verlopende herbegraving van boer Lotriet door zijn 2 oudste zonen en de twee dagen die eraan voorafgaan. In korte tijdsbestek wordt duidelijk waarom de eens zo trotse familie vrijwel alle aanzien verloren is.

- **De goede minnaar** van de veelzijdige IJslandse *Steinunn Sigurdardottir* is tegelijkertijd een vermakelijk en diepgaand, gelaagd verhaal over liefde. Het gaat ook over de ironie van het leven en over de imperfectie van perfectie. Het perfecte leven valt nu eenmaal niet af te dwingen, al denkt hoofdpersoon Karl daar anders over. Het is een intrigerend en mooi vormgegeven boek met een fascinerende paradox. (zie leestafel.info)

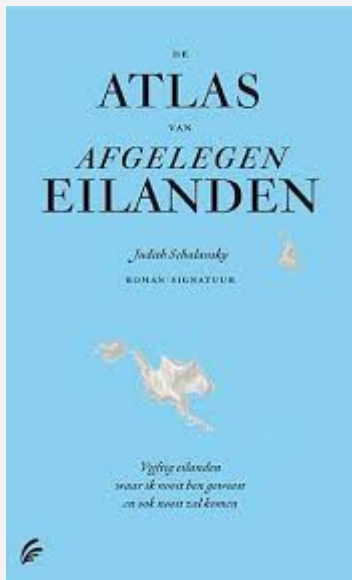
- **José Fernanda**, naast kunstenares en galeriehoudster nu ook schrijfster **Weerloos. De overlevingsstrijd van een mishandeld kind** werd zelf elke dag mishandeld. Pas na de geboorte van haar oudste dochter begreep ze dat het helemaal verkeerd was en verbrak het contact met haar ouders. Waarom schreef ze dit boek? "Lelijke dingen hebben een tegenkant. Misschien wil ik dat wel uitdragen."

- **Vrijheid** is het 1e deel van *Een veiliger oord*, een monumentale roman over de Franse Revolutie. Het is de voor het eerst verschenen vertaling van het begin van *Hillary Mantel's* trilogie in 1992. Kwalitatief nog niet zo hoogstaand als haar de laatste jaren verschenen boeken over Thomas Cromwell, maar wel zeer de moeite waard, zo klinken de geluiden.

- De eerste echte roman werd geschreven in Japan, in de 11e eeuw, door een vrouw met geweldig veel mensenkennis, en heet **Het verhaal van Genji**. *Murasaki Shikibu*, de Japanse schrijfster van het verhaal, woonde als hofdame aan het keizerlijk hof en was daardoor in staat een unieke inkijk te geven in het leven aan dat hof. Het boek, dat nu voor het eerst in het Nederlands is vertaald, betovert na 1000 jaar nog steeds.

- **Gigengack's reizen** sluit mooi aan bij het boekenweekthema. *Nelleke Noordervliet* schreef al eerder over de ondernemende mevrouw Gigengack. Dit

keer volgen we haar op reis naar diverse landen, o.a. Israël en Suriname, en maakt ze ons deelgenoot van de vaak boeiende gedachten die deze reizen bij haar los maken.

– Judith Schalansky schrijft vanuit een andere invalshoek, de verbeelding. Haar nieuwste heet **De atlas van afgelegen eilanden. Vijftig eilanden waar ik nooit ben geweest en ook nooit zal komen.** “Vingerreizen” noemt ze het eindeloos turen in atlassen en een voorstelling oproepen van exotische oorden, deels overgehouden aan haar opgroeien in de voormalige DDR. Met materiaal uit de geschiedenis, de geografie, de biologie en anekdotes maakt ze korte schetsen in mooi proza, een erg origineel boek over erg verlaten eilanden.

Activiteiten in Utrecht en daarbuiten:

– Op 4, 5 en 6 maart brengt *Maatschappij Discordia* in theater Kikker (Utrecht) het 4e deel van de serie **Weiblicher Akt: De moeder van Oscar**. In deze serie belichten Miranda Prein en Annette Kouwenhoven het vrouwelijke perspectief op onze wereld. In de eerdere delen (ik heb er in eerdere jaren ook over geschreven) onderzochten zij de vrouwelijke psyche, politiek en seks. In deel 4 heeft Maureen Teeuwen zich erbij gevoegd, en is het tijd voor *De Moeder*, de altijd aanwezige waarin je letterlijk ontstaat, de nooit afwezige die steeds over je schouder meekijkt. De 3 dames belichten een en ander humoristisch en eloquent, hun materiaal is deze keer afkomstig van bewonderde schrijfsters als Marguerite Duras, Susan Sontag en Patricia de Martelaere.

– Op woensdagavond 5 maart is schrijfster *Shereen El Feki* met haar boek **Seks en de Citadel** te gast bij Savannah Bay. Marije Janssen zal met haar spreken over seks en seksualiteit in het Midden oosten en na de Arabische Lente. “Wil je een volk echt leren kennen, kijk dan in hun slaapkamer” was haar gedachte toen ze op reis ging door de Arabische wereld en daar met mensen sprak over seks, wat doen ze, wat doen ze niet, wat denken ze en waarom. In haar boek heeft ze deze verhalen gebundeld en zoekt ze een antwoord op de vraag of de Arabische Lente ook verandering in de slaapkamer heeft gebracht. Voor meer info: http://savannahbay.nl/index.php?agenda_id=201&pageid=7

– Vanaf 6 maart draait de film **Kenau** in de bioscopen, over *Kenau Simonsdochter Hasselaer*, strijdster in de 80-jarige oorlog in de strijd om Haarlem. Als haar jongste dochter Gertruide betrokken raakt bij het verzet en in Spaanse handen valt, kan ze niet langer afzijdig blijven en besluit ze met een vrouwenleger de wapens op te pakken tegen de Spanjaarden. De film is onderdeel van een project over de kracht van vrouwen en er zijn veel

activiteiten, zoals lezingen, tentoonstellingen (veelal in Haarlem), een opera (6 t/m 9 maart), een festival (1 en 2 maart), en er zijn 3 boeken uitgegeven: Tessa de Loo schreef een historische roman ‘*Kenau*’ over het bewogen halfjaar uit het leven van de weduwe van een scheepsbouwer uit Haarlem, Lydia Rood schreef een jeugdroman, ‘*Kathelijne van Kenau*’, over de buitenechtelijke dochter van Kenau, en *Els Kloek* (ja, die van 1001 vrouwen) zet de historische feiten op een rij van 2 heldinnen, *Kenau en Magdalena*, en zoekt naar wat oorlogsgeweld in de 16e eeuw betekende voor vrouwen. Voor meer info over alle Kenau-activiteiten:

<http://www.haarlemmarketing.nl/bezoeken/evenementen/kenau/>

– In de vorige nieuwsbrief ook al vermeld: op 14 t/m 17 maart organiseert Salon Saffier (Utrecht) een hommage aan de Engelse schrijfster **Virginia Woolf**, voordrachten, lezingen, films. Het programma met uitgebreidere uitleg is te vinden op

<http://salonsaffier.nl/Programma+informatie.php?id=198&nav=2>. Al dan niet toevallig

Bibliotheek-nieuws

Zoals hierboven al aangegeven: op **zaterdag 22 maart** nodigt de vrouwenbibliotheek haar vriendinnen en vrienden,

leen(st)ers, vrijwillig(st)ers, lees- en poëziegroep-deelnemers, steun-en-toeverlaten en andere geïnteresseerden uit voor onze Maart-thee-borrel in de bibliotheek op de Gansstraat.

Wijziging: Vanaf nu is de bibliotheek niet meer op woensdag open, maar op de 1e donderdag van de maand van 10u-14u. Als blijkt dat een andere dag en/of tijd meer tegemoet komt aan de wensen van (mogelijke) bezoek(st)ers, of als iemand zich aanbiedt om de woensdag voor mij waar te nemen, dan pas ik de wijziging aan. Dus laat weten als een andere tijd geschikter lijkt.

Nieuwe boeken in de bibliotheek:

De eerste letter van Lieke Marsman, *Koningin van de nacht* van Yvonne Keuls, *De lessen van mevrouw Lohmark* van Judith Schalansky, *Vloedgolf* van Sonali Deraniyagala, *Roundhay, tuinscene* van Marente de Moor, *De vrouw van hierboven* van Claire Messud

Nieuwe recensies van deze maand als link bijgevoegd:

'Hemelvaart' door Judith Koelemeijer

'Verzwegen levens' door Zonneke Matthée

'De vrouw van hierboven' door Claire Messud

'Rug aan rug' door Julia Franck

'Het smalle pad van de liefde' door Vonne van der Meer

De **leenbijdrage voor 2014** is opnieuw vastgesteld op € 25,-. Je kunt hiervoor onbeperkt boeken lenen en/of vriendin/vriend van de bibliotheek zijn. Iedereen die boeken leent en/of wil gaan lenen wordt vriendelijk verzocht dit bedrag over te maken op banknr NL71 INGB 0009 2669 95 ten name van Stichting Es Scent o.v.v naam en 'leenbijdrage 2014'.

Eenmalig een boek lenen kan ook. De bijdrage hiervoor is € 1,- per boek.

Op www.vrouwenbibliotheek.nl is meer informatie over de bibliotheek te vinden.

Naast de aangekondigde openingstijden blijft het altijd mogelijk om op afspraak een bezoek te brengen aan de bibliotheek. U bent van harte welkom.

Marjolein Datema

Utrecht, 26 februari 2014

November (openings)nieuws

Beste leensters en andere belangstellenden,

De herfst is literaire prijzentijd en vaak ook de tijd dat mensen weer met een boek op de bank bij de kachel kruipen. En dat is te zien aan de hoeveelheid literaire activiteiten deze maand, en aan de hoeveelheid literaire prijzen die zijn uitgereikt, of dat nog gaan worden komende weken.

Komend weekend staat de stad Utrecht in het teken van het boek. Het thema van de culturele zondag is 'Op bezoek bij het boek'. Overal in de stad, bij het literatuurhuis, bibliotheken, boekwinkels en andere (culturele) instellingen worden activiteiten georganiseerd voor boekenliefhebbers, lezers, luisteraars, vertellers en schrijvers. Je kunt langs Utrechtse boekenkasten zwerven, verhalen luisteren, verfilmingen of theaterbewerkingen bekijken. De Vrouwenbibliotheek heeft zich hierbij aangesloten met het organiseren van een **boekenruil** in de eigen ruimtes op de Gansstraat op zondag 3 november van 13u - 16u, in samenwerking met de boekgrrrls die vaker boeken met elkaar ruilen. Je kunt dus je eigen boeken meenemen, het liefst natuurlijk van vrouwelijke schrijvers of over vrouwen. Elk half uur wordt een ruilboek in de spotlights gezet door iemand er uit te laten voorlezen of iets te laten vertellen over de schrijfster en de inhoud. Tussendoor kan je rondkijken bij de verzameling ruilboeken of er iets voor je bijzit en/of in de collectie van onze bibliotheek. Meer info op onze site en op <http://www.culturelezondagen.nl/zondag/2013/op-bezoek-bij-het-boek>

Het zal de meesten niet zijn ontgaan dat de 82-jarige Canadese schrijfster **Alice Munro** eerder deze maand de *Nobelprijs voor de literatuur* heeft gewonnen. Alice Munro schrijft vooral korte verhalen en ze wordt al jaren geprezen om haar talent het uitzonderlijke in alledaagse levens naar boven te kunnen halen. Ze doet dat in 'heldere, toegankelijke taal, met droge humor, een groot psychologisch inzicht en een onsentimentele, soms harde blik'. In een paar bladzijden weet ze een x volledige romanplot met verschillende verhaallijnen neer te zetten.

Veel mensen waarderen korte verhalen veel minder dan een roman. Die van Alice Munro zijn eigenlijk net romans, maar dan niet zo lang. Haar laatste bundel heet 'Lief leven'. De meeste verhalen hierin beginnen kort voor of tijdens de tweede wereldoorlog. Meestal zijn de personages vrouwen, en allemaal maken ze iets mee dat hun leven op zijn kop zet. Alice Munro laat ons meekijken met wat er in hen omgaat. Een bespreking van 'Lief leven' staat over enkele dagen op onze site.

Gisteren werd de AKO literatuurprijs uitgereikt aan *Joke van Leeuwen*, de jaarlijkse prijs voor het beste Nederlandstalige literaire boek, fictie en non fictie. Ze won de prijs met haar roman **Feest van het begin**. Het boek gaat over de Franse Revolutie en over de voortdurende zoektocht naar een beter bestaan. Het stelt volgens de jury vragen over waarheid en schoonheid, het verhaal draait om vrijheid, het verlangen naar vrijheid en vervolgens de beperkingen en nadelen van die vrijheid zodra die is bereikt. Haar stijl is lichtvoetig, maar sterk. Dat vind je ook terug in haar kinderboeken en poëzie. Joke van Leeuwen wil geen grenzen trekken. Niet tussen kinderen en volwassenen, niet tussen proza en poëzie, niet tussen schrijven en tekenen, en ook niet tussen Nederland en België. Waarvan akte.

Afgelopen week heeft dichteres *Kira Wuck* de *Eline van Haarenprijs* gewonnen met haar bundel **Finse meisjes**. De Eline van Haarenprijs wordt elke vijf jaar uitgereikt door uitgeverij Conserve voor de beste bundel van een Nederlandse dichteres onder de 35 jaar. Op onze site hebben we er 2 berichten over geplaatst:

<http://vrouwenbibliotheek.wordpress.com/2013/10/23/eline-van-haaren-prijs/> en

<http://vrouwenbibliotheek.wordpress.com/2013/10/25/kira-wuck-wint-eline-van-haaren-prijs-2013-2/>

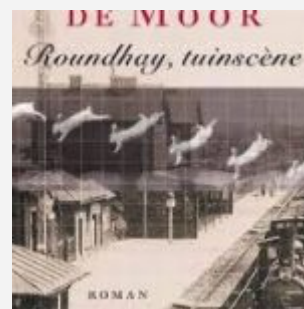

Deze weken draait in filmtheater het Hoogt een film over het leven van beeldhouwster **Camille Claudel**, die eind 19e eeuw furore maakte. Ze werd leerling en muze van Auguste Rodin. Maar als in 1915 haar affaire met hem strandt, krijgt ze een geestelijke inzinking en laat haar familie haar opnemen in een psychiatrische inrichting. Daar zit ze vooral te wachten, op begrip, op erkenning van haar kunst en op bezoek van haar broer Paul Claudel. Camille Claudel wordt gespeeld door een van mijn favoriete actrices Juliëtte Binoche. Kunsthistorica Karin Haanappel (zij schreef 'Her story of art') is bezig met een biografie over Camille Claudel en geeft ter introductie van de film een aantal lezingen over haar. Meer info: http://www.hoogt.nl/film/premieres/camille_Claudel_1915 en <http://vrouwelijkekunstenars.wordpress.com/2013/10/25/lezing-camille-claudel-1915-door-karin-haanappel/>

Onlangs uitgebrachte titels

- In **De viool van mijn moeder** opent *Yvonne van den Berg* de deur naar een angstvallig bewaard geheim en de daarbij behorende schaamte, pijn en schuldgevoelens. De moeder van de 8-jarige Else komt uit een NSB-gezin. Naarmate Else ouder wordt groeit de spanning tussen haar en haar moeder. Ze zoekt toevlucht in de klassieke muziek en haar dwarsfluit. Als ze op zolder een oude verwaarloosde viool vindt, die van haar moeder moet zijn, vraagt ze zich af: wat is er gebeurd? Het verhaal wordt verteld vanuit 3 verschillende vertelstemmen, waardoor verschillende kanten van de geschiedenis naar voren komen. Meer info: <http://www.devioolvanmijnmoeder.nl/>

- **Roundhay, tuinscene** is de 3e roman van *Marente de Moor*, het treurige verhaal van 's werelds eerste filmmaker, wiens grote wetenschappelijke verdiensten door Thomas Edison uit de geschiedenisboeken worden gegumd. Naast het persoonlijke verhaal wordt het bijna hysterische vooruitgangsgeloof van de vorige eeuwswisseling geschetst. Marente de Moor heeft haar thema's tot op de bodem uitgediept en gebruikt allerlei plotwendingen, tijdsprongen en naamsveranderingen, waardoor het een levendige roman is geworden met bijna tijdloze vragen over allerlei onderwerpen.

- In **Het lam** beschrijft *Jannie Regnerus* hoe een vrouw zich staande probeert te houden tegenover het leed van haar ernstig zieke kind. Machteloosheid zorgt ervoor dat zij de wereld steeds somberder ziet. Om tegenwicht te geven aan haar wanhoop gaat ze op zoek in de kunst, naar het werk van gebroeders van Eyck. Recensenten zijn unaniem enthousiast over het "verpletterende proza" van Jannie Regnerus die ingehouden en zonder sentimentaliteit een wonderschoon boekje heeft gemaakt.

- Afgelopen week is **Kenau** verschenen van *Tessa de Loo*. Het gaat over Kenau Simonsdochter, vrouw uit één stuk en voor de duivel niet bang, die in 1572 vrouwen opriep om het noodlot niet af te wachten, maar zij aan zij mee te gaan vechten met de soldaten op de stadswallen van Haarlem. Ze worden gedreven door angst omdat de Spanjaarden kort daarvoor een bloedbad hadden aangericht onder vrouwen en kinderen. Begin 2014 volgt de verfilming.

Activiteiten in Utrecht en daarbuiten

- Op vrijdagavond 8 november is het in boekhandel Savannah Bay weer tijd voor de **Herfstsalon**. Het wordt een informele avond waarin je persoonlijk kunt kennismaken met de aanwezige schrijfsters *Jannah Loontjes* en *Hanneke van Eijken* en hun nieuwste werk. De avond wordt gepresenteerd door Anne Broeksma. Zij zal o.a. de schrijfsters interviewen. Die zullen op hun beurt voordragen uit en vertellen over hun boek, en na afloop signeren. Er is muziek en een hapje en een drankje. Meer info: http://www.savannahbay.nl/index.php?agenda_id=181&pageid=7

- Op zaterdagavond 9 november presenteert **Geen Daden Maar Woorden Festival** Utrecht in 'Het Huis' een avond met literatuur, muziek en dans, en afterparty. Je kunt jezelf verwarmen bij de kachelverhalen van Hanneke Hendrix, een kijkje in de boekenkast nemen van Maartje Wortel en dichter des Vaderlands Anne Vegter vertelt alles over haar ontregelende gedichten vol humor, ontsprekende zinnen, melodische taal en seks. Meer info op <http://www.gdmw.nl/>

- Ook op 9 november, maar dan in Rotterdam, vindt de 17e editie van het **Lezersfeest** plaats op alle verdiepingen van de Centrale Bibliotheek. Er zijn interviews, voordrachten, signeersessies en nog veel meer. Deelnemende schrijfsters: Hanna Bervoets, Sunny Bergman, Jutta Chorus, Saint Helena Dove, Els Kloek, Margriet de Moor, Nelleke Noordervliet, Saskia Noort, Elfie Tromp, Manon en Uphoff, Annejet van der Zijl. Meer info: <http://www.lezersfeest.nl/>

- Op zondagmiddag 10 november is de feestelijke uitreiking van de **Vrouw Poëzie en Proza Debuutprijzen 2010-2012** in Eindhoven. Het gaat om prijzen voor de beste vrouwelijke debuterende auteurs van poëzie en literaire fictie in Nederland en Vlaanderen. Stichting Vrouw en Cultuur organiseert dit evenement. Bezoekers (gratis toegang) kunnen op verschillende manieren kennismaken met de boeken van de shortlist en er is een gesprek over de vraag of er zo iets bestaat als een vrouwelijke manier van schrijven. Het programma ziet er boeiend uit.

Meer info: <http://www.vrouwdebuutprijs.com/zondag-10-november-vrouwdebuutprijsuitreiking-2013/> en <http://www.vrouwdebuutprijs.com/shortlist/>

- Op woensdagavond 6 november wordt in Amsterdam de 2e **Anna Bijnslezing** gehouden door *Lionel Shriver*. De lezing gaat over het belang van aandacht voor vrouwen in de literatuur. De Anna Bijns lezing is onderdeel van de tweejaarlijkse Anna Bijnsprijs die om en om wordt uitgereikt aan een vrouwelijke schrijver of dichter met de beste proza of poëzie in de afgelopen vier jaar. Meer info: <http://www.annabijnsprijs.nl/>

- Op 16 november leest de bekende zangeres **Denise Jannah** in Savannah Bay uit '*Hoe duur was de suiker*'. In samenwerking met de Surinaamse stichting Tori Oso wordt een interactieve middag verzorgd, met Surinaamse koek. Meer info: http://www.savannahbay.nl/index.php?agenda_id=183&pageid=7

Bibliotheek-nieuws

Allereerst de boekenruil op 3 november, zie boven.

Daarnaast zijn een viertal meiden uit een 6vwo-klas in Dronten langs geweest omdat ze hun profielwerkstuk willen gaan maken over 'feminisme'. De opzet was er al en ze kwamen zoeken naar informatiebronnen en leesmateriaal over het beeld van vrouwen tijdens de verschillende feministische golven en andere aspecten van vrouwen en het feminisme. Leuk zo'n jonge generatie die hier belangstelling voor heeft en heel enthousiast was over wat ze aan informatie konden vinden en vervolgens mee naar huis namen. Als het profielwerkstuk klaar is, sturen ze het op en zal ik het met hun enthousiaste instemming op de site zetten.

Nieuwe boeken in de bibliotheek

Verzwegen levens van Zonneke Matthée, *Omwille van het bloed* van Suzanne Binnemans, *Vergeef ons* van A.M. Homes, *De zoetheid van geweld* van Manon Uphoff, *Andere levens* van Iman Humayadan en *Als de duiven verdwijnen* van Sofi Oksanen

Nieuwe recensies van deze maand als link bijgevoegd

- Tussen de Bedrijven van Virginia Woolf
- Donker Hart van Gillian Flynn
- Hoe-duur-was-de-suiker van Cynthia McLeod
- Nultijd van Juli Zeh
- Vrouwelijke Filosofen van Carolien Ceton

De leenbijdrage voor 2013 is vastgesteld op € 25,-. Je kunt hiervoor onbeperkt boeken lenen en/of vriendin/vriend van de bibliotheek zijn. Iedereen die boeken leent en/of wil gaan lenen wordt vriendelijk verzocht dit bedrag over te maken op ING banknr 9266995 ten name van Stichting Es Scent o.v.v naam en 'leenbijdrage 2013'. Eenmalig een boek lenen kan ook. De bijdrage hiervoor is € 1,- per boek.

Op www.vrouwenbibliotheek.nl is meer informatie over de bibliotheek te vinden.

Naast de aangekondigde openingstijden blijft het altijd mogelijk om op afspraak een bezoek te brengen aan de bibliotheek. U bent van harte welkom.

Marjolein Datema

Utrecht, 30 oktober 2013

Nieuw boek Tessa de Loo over verzetsstrijdster

Dit najaar verschijnt een nieuw boek van *Tessa de Loo* over verzetsstrijdster *Kenau Simonsdochter Hasselaer*. In de winter van 1572 leidde zij met haar vrouwenleger het verzet van Haarlem tegen de Spaanse overheersers. Hoewel de stad uiteindelijk viel, zorgde zij hiermee dat andere steden meer tijd hadden om zich op te maken voor de strijd tegen de Spanjaarden.

Tessa de Loo baseert haar historische roman op de film ***Kenau***, die begin 2014 uit zal komen. Tegelijkertijd presenteert *Lydia Rood* een jeugdroman over *Kenau*, vanuit het perspectief van de tienerdochter.

Een eerdere jeugdroman over dezelfde *Kenau* dateert uit 1983, *Hasse Simonsdochter*, en was geschreven door *Thea Beckman*. Zij blonk uit in het schrijven van historische jeugdromans, die ook nog eens heel boeiend en spannend waren. Hoe zullen *Tessa de Loo* en *Lydia Rood* het er van af brengen?